

Яковенко О. О.

студентка 5 курсу

факультету митної справи і фінансових послуг

Харківського національного економічного

університету ім.С. Кузнеця

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ КОНТАБАНДИ ПРИ ПЕРЕМІЩЕННІ ТОВАРІВ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ

Проблема контрабанди – одне з першочергових завдань держави у справі захисту її економічних інтересів. Вже понад два останніх десятиріччя контрабандними виявляються значна частина експортно-імпортних товаропотоків в Україні. Особлива небезпека для держави полягає в тому, що контрабандні операції проводяться із вчиненням корупційних діянь службовими особами державних та місцевих органів влади. Збитків зазнають інтереси вітчизняного товаровиробника. Нелегальне ввезення іноземних товарів зменшує попит на українську продукцію, призводить до ліквідації виробництв, зниження конкурентоспроможності українських підприємств на внутрішньому ринку та їх переміщення за кордон. Наслідком може бути скорочення штатів підприємств й урізання їх фонду заробітної плати. Крім того, результати такої злочинної діяльності негативно впливають на суспільні відносини у сфері захисту життя та здоров'я громадян у випадку контрабанди зброї та боєприпасів, ядерних матеріалів і речовин, позбавляють права громадян на користування культурними цінностями, історичним надбанням України.

Серед головних передумов розвитку контрабандної діяльності на прикордонних територіях України доцільно виділити такі:

- 1) вигідне географічне і транспортне положення території держави;
- 2) функціональна неспроможність Державної прикордонної служби України забезпечити контроль за перетином державного кордону на всій лінії його протяжності;
- 3) надмірна кількість контрольних процедур при митному оформленні продукції, товарів, матеріальних цінностей тощо;
- 4) високий рівень корумпованості та бюрократизму державних чиновників;
- 5) криміналізація органів державної влади, суб'єктів господарювання та суспільства загалом;
- 6) високі ставки експортних та імпортних мит;
- 7) низька ефективність роботи органів правоохоронної та судової системи;
- 8) психологічні стимули та бажання підприємців до отримання надприбутків;
- 9) недосконалість системи митно-тарифного регулювання експортно-імпортних операцій;
- 10) поширена практика лобіювання інтересів в органах державної влади представниками великого бізнесу;

- 11) переважно низький рівень доходів і бідність населення;
- 12) непрозорість здійснення експортно-імпортних операцій;
- 13) недобросовісність окремих працівників Державної прикордонної служби України та Державної фіскальної служби України [1, с. 38] .

Для розуміння розмірів явища досить подивитися на одну цифру – розрив статистичних даних щодо вартості імпорту в Україну лише шести країн-сусідів (Білорусь, Словаччина, Польща, Молдова, Румунія і РФ) в минулому році склав близько 5,5 млрд дол. США. Для порівняння, ця цифра співставна із усім бюджетом на українську армію у 2021 році.

За даними Державної прикордонної служби України, останніми роками першість в контрабандних потоках для ввезення в країну займають автомобілі, тютюн і алкоголь – 17% від виявленого контрабандного імпорту, а для вивезення – тютюнові вироби та автомобілі – сумарно близько 50% незаконного експорту. Надзвичайно важливим кроком є виважена та розумна податкова політика, яка має виконувати не лише фіскальні функції – максимізацію доходів держави, а й стимулювати економічну та інвестиційну активність, підвищувати привабливість бізнесу в Україні [2, с. 15].

Сьогодні досить багато приділяється уваги саме митниці та активно вивчається питання та удосконалення методів запобігання контрабанди перевезення товарів через митний кордон України.

Методи боротьби з контрабандою – це способи цієї діяльності відповідно до основних її форм. Методи боротьби з контрабандою прописані й регламентовані в чинних законах і підзаконних нормативних актах. Серед сучасних методів боротьби з контрабандою слід виокремити і докладно розглянути такі:

- 1) вивчення й аналіз стану оперативної обстановки, а також повідомлень про контрабанду, аналіз ризиків;
- 2) спеціальні заходи і спеціальні митні операції;
- 3) контрольована поставка наркотичних засобів і прекурсорів та переміщення товарів під негласним контролем [3, с. 15].

Отже, за результатами опрацьованого матеріалу можна зробити висновки щодо засобів забезпечення протидії контрабанді, правоохоронні та контролюючі органи, профільні органи та відомства мають об'єднатися і запровадити єдиний системний підхід у боротьбі з контрабандою та корупцією, мінімізувати їх обсяги та наслідки.

Список літератури

1. Благун І. С. Концепція конвергентного розвитку регіонів України : бізнес інформ., 2016. с. 45-50.
2. Дусик А. В. Провадження у справах про порушення митних правил : автореф. дис. канд. юрид. наук : Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2006. с. 30-33.
3. Клименко О. С. Запобігання незаконному поводженню з вогнепальною зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами : автореф. дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. 2012. 19 с.